

PUUTARHAJÄTTEIDEN KOMPOSTOINTI

Orgaaniset puutarhajätteet palautetaan luonnon omaan kiertokulkuun kompostoinnalla. Puutarhajätteet voidaan kompostoida avoimessa tai suljetussa säiliössä. Suljetussa säiliössä on helpompi saavuttaa oikea kosteus ja lämpötila. Kompostia on hoidettava ja se on sijoitettava niin, ettei siitä aiheudu haittaa ympäristölle.

KOMPOSTORIN SIOJITTAMINEN

- ◇ Hyvä sijoituspaikka on varjoisa ja tuulensuojainen paikka.
- ◇ Varmista, että kompostori on riittävän suuri ja että säiliön ympärille jää tarpeeksi tilaa kompostin hoitamista varten.
- ◇ Jos puutarhajätteitä on runsaasti, on syytä käyttää useampia säiliöitä. Jos tilaa on vähän, suljettu säiliö on paras.

KOMPOSTIN PERUSTAMINEN

- ◇ Puutarhakompostorin voi valmistaa itse laudoista tai ostaa valmiina.
- ◇ Pohjakerroksen tulee olla ilmava, mikä helpottaa ilmankiertoa (peitä pohja esim. oksilla tai pikku risuilla).

PUUTARHAKOMPOSTIIN LAITETAAN

- ◇ **kasvijätteet**
- ◇ **pikkurisut**
- ◇ **lehdet, leikkuujätteet ja kasvimaiden ja kukkapenkien perkuujätteet**
- ◇ **rikkaruohot, joihin ei ole vielä muodostunut siemeniä, voidaan mainiosti kompostoida**
- ◇ **juurakoiden välityksellä lisääntyvät kasvit voidaan kuivata auringossa ennen kompostointia**

KOOSTUMUS

- ◇ Laita kompostiin vuoroin kuivaa ja vuoroin kosteaa jätettä. Jos kompostiin laitetaan paljon kuivaa materiaalia, sitä on myös kasteltava. Jos komposti on liian märkä, jätteisiin on sekoitettava kuivaa materiaalia ja sisältöä sekoitettava ilmankierron parantamiseksi.

- ◇ Kun lisäät kompostiin uutta jätettä, sekoita se pintakerrokseen, jotta mikro-organismit pääsevät nopeasti työstämään tuoretta jätettä.

HAJOTTAMINEN

- ◇ Hajota jätteet mahdollisimman hyvin esimerkiksi silppurilla.

ÄLÄ LAITA KOMPOSTIIN

Puutarhakompostiin ei saa laittaa ruoantähteitä tai hajoamattomia tai myrkyllisiä aineita;

- tuhka ja kalkki (kompostin pH-tasapaino häiriintyy ja mikro-organismit kuolevat), tupakannatsat, tekokuidut, nahka- ja kumituotteet sekä pölyimurinpussit laitetaan karkeajätteisiin.
- ruuantähteet, muovipussit, maitopurkit ja muut muovit laitetaan keittiöjäteastiaan
- lasi ja metalli viedään ekopisteen keräysastioihin.
- ongelmajätteet (öljyt, bensiini, liuottimet, maalit sekä torjunta-, desinfiointi- ja lahonestoaineet) viedään hyötykäyttö- asemalle.

LÄMPÖTILA

Puutarhakompostorin lämpötila ei yleensä riitä tuhoamaan rikkaruohonsiemeniä ja kasvitauteja.

VALMIS KOMPOSTIMULTA

Kun kompostori on täynnä, sen on annettava levätä muutaman kuukauden ajan. Kompostin kypsymistä on vaikeaa arvioida pelkästään kompostointiajan mukaan. Maatumattomat kappaleet voidaan lajitella pois tai laittaa takaisin kompostiin.

Alle vuoden vanhana komposti on vielä puolikypsää ja se saattaa olla vielä lämmintä. Puolivalmis komposti on ravinteista ja sitä tulee sen vuoksi levittää vain keväällä ja alkukesästä, jolloin kasvuvauhti on suurimmillaan. Puolikypsää kompostia ei sekoiteta maahan vaan se levitetään ohueksi kerrokseksi maanpinnalle. Suuren ravintopitoisuutensa vuoksi se ei sovi kaikille kasveille. Kypsää kompostimultaa voidaan käyttää kukkaistutusten, nurmikoiden, pensaiden ja puutarhojen maanparannusaineena. Kypsällä kompostilla ei ole erityistä lannoitustehoa ja se voidaan mullata maahan.

RAKENNA PUUTARHAJÄTTEEN KOMPOSTORI ITSE!

Edullinen ratkaisu on rakentaa itse yksinkertainen säiliö kompostointia varten. Kompostikehikossa jätteet maatuvat nopeammin ja komposti pysyy siistinä. Irrotettava seinä helpottaa tyhjennystä. Jos rakenteessa on useita lokeroita, voidaan yhtä lokeroa käyttää samalla kun aiempien vuosien puutarhajätteet maatuvat toisessa.

Tarvitset:

- A) 6 kpl 45 x 45 x 1000 mm puupylväitä
- B) 5 kpl 45 x 45 x 1100 mm puupylväitä
- C) 24 kpl 22 x 100 x 1000 mm puulautoja
- D) 8 kpl 22 x 100 x 2060 mm puulautoja
- E) 16 kpl 22 x 100 x 980 mm puulautoja
- F) 1 kpl 22 x 100 x 2160 mm puulautoja
- G) 4 kpl 45 x 45 x 50 mm puupalikoita
- Puuruuveja 4 x 40 mm
- Puuruuveja 4 x 60 mm
- Punamultamaalia

Tee näin:

1. Teroita aluksi viisi pylvästä (B), jotta ne on helppo työntää maahan.
2. Kiinnitä päädyt yhteen ruuveilla (8 kpl C:tä ja yksi B kumpaankin päähän). Kiinnitä ensin päädyt yhteen ruuveilla yläreunastaan. Säädä kaikki välit samankokoisiksi käyttämällä lautaa välikappaleena. Jos laudat tuntuvat halkeilevan (jos ne ovat hyvin kuivia), voit porata niihin ensin reiät ruuveja varten. Kiinnitä A-tolppa ruuvilla runsaan laudan leveydelle B-tolpasta siten, että lauta liukuu helposti tolppien väliin. Muista, että päädyt ovat toistensa peilikuvia.
3. Nosta päädyt ylös ja ruuvaa niihin D-laudat.

4. Tee väliseinät samalla tavoin kuin päädyt, mutta käytä niihin vain yhtä A- ja yhtä B-tolppaa.
5. Kiinnitä väliseinä takaseinään ruuveilla.
6. Työnnä B-pylväät maahan siten, että komposti seisoo täysin suorassa.
7. Ruuvaa kiinnitysruuvit etulautojen (H) alareunaan siten, että lautojen väliin jäävä tuuletusväli on yhtä suuri kuin kompostin muutkin tuuletusvälit. Aseta sen jälkeen laudat uriin kompostin etupuolelle.
8. Ruuvaa palikat kiinni F-tukilautaan siten, että ne tukevat päätyjä ja väliseinää. Aseta tukilauta paikalleen kompostin päälle päätyjen väliin.
9. Nyt voit maalata kompostin punamultamaalilla tai jollain muulla myrkyttömällä maalilla. Sen jälkeen voit kompostoida puutarhajätteitä!

Kompostorin kansi estää jätteiden liian nopean kuivumisen. Komposti voidaan peittää hakkeella, oljilla, lehdillä yms., mikä ylläpitää kompostin kosteutta. Komposti voidaan myös peittää kuitukankaalla, joka ehkäisee lisäksi rikkaruohojen kasvua kompostijätteiden päällä.

